

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Igor Taro
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 03.06.2026 nr 1-6/3483-1

Meie 15.06.2026 nr 2.3-4/26/2318-2

Arvamus eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmise seoses e-residentsuse programmi üleminekuga kaardivabale lahendusele“ eelnõu.

Meil on eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 2021. a määruse nr 125 „Automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogu põhimäärus“ 3. peatüki 1. jagu uue 3. jaotisega, kuhu kuulub § 10¹. Nimetatud sätte järgi kantakse e-residendi e-identimisvahendi (eID vahend) kasutamise õiguse taotleja kohta automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogusse (ABIS) e-residendi eID vahendi taotleja näokujutis ja sõrmejäljekujutised. Seletuskirjas põhjendatakse muudatuse vajalikkust kaardivabale eID vahendile üleminekuga ning sellega, et seni kanti e-residendi digi-ID taotleja andmed ABIS-sse isikut tõendava dokumendi taotleja regulatsiooni alusel.

Samas ei nähtu seletuskirjast, miks on uues mudelis vajalik just sellises ulatuses andmekoosseis. Seletuskirjas on selgitatud, et andmekogusse kogutavate ja töödeldavate andmete koosseisu ei muudeta. Samas, kuna e-residendi eID vahendi kasutamise õigus ei ole enam isikut tõendav dokument, peaks vajalikkuse põhjendus olema senisest täpsem. Praegu on seletuskirjas esitatud peamiselt süsteemne ja normitehniline põhjendus, mitte aga sisuline andmekaitseline vältimatus. Palume seletuskirja täiendada ja selgemalt avada, miks senine andmemahd on ka uues lahenduses vältimatult vajalik.

2. Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse kehtiva ABIS põhimääruse § 38 lõike 1 punkti 1 selliselt, et ABIS-sse kantud e-residendi eID vaheni taotleja ja kasutaja andmeid säilitatakse pärast arhiivi kandmist samuti 60 aastat. Seletuskirjas on selgitatud, et *muudatused on seotud kaardivabale e-residendi eID vahendile üleminekuga ning nendega tagatakse andmekogusse ABIS kantud e-residendi eID vahendi taotleja ja kasutaja andmete säilitamine analoogselt praegu kehtiva e-residendi digi-ID kasutaja andmetele*. Leiame, et piisav ei ole seletuskirjas viide „analoogsele“ säilitamisele, vaid läbipaistvuse ja õigusselguse huvides tuleks seletuskirjas sõnaselgelt avada konkreetne säilitamise põhjus, tähtaeg, säilitamise algusmoment ning kas kõik andmed säilivad sama kaua.
3. Eelnõu §-ga 3 muudetakse Vabariigi valitsuse 20. detsembri 2018. a määrust nr 129 „Rahvastikuregistri ülesehitus, turvaklass, täpne andmekoosseis ja andmeandjate üleantavate andmete loetelu“. Muudatustega sõnastatakse ümber rahvastikuregistri (RR)

andmekoosseisu puudutavad sätted. Kui kehtiv määrus näeb ette, et RR kantakse „e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandja teade e-residentsuse olemasolu ja kehtivuse kohta“, siis muudatusega nähakse ette, et RR kantakse „teade e-residentsuse olemasolu ja kehtivuse kohta“. Sama on selgitatud ka seletuskirjas, märkides, et sõnastust muudetakse üldisemaks, et hõlmata nii e-residendi digi-ID kui ka e-residendi eID vahend.

Märgime, et selline sõnastus on funktsionaalselt küll arusaadav, kuid andmekaitse vaatest liiga üldine, kui selle taga olev andmeväli või andmekoosseis ei ole mujal piisavalt lahti kirjutatud. Soovitame seletuskirjas või vajadusel andmekoosseisu kirjelduses selgitada RR kantava „teate“ sisu ehk kas tegemist on üksnes staatuse kinnitusega või sisaldab see ka kehtivusaja, väljaandmise või muu seotud tunnuse andmeid. Rõhutame, et inimene peab saama mõistlikult aru, millist teavet tema kohta andmekogusse kantakse.

4. Ühtlasi juhime tähelepanu eelnõu seletuskirjas toodule, mille kohaselt ei ole eelnõul olulist mõju ning see ei mõjuta andmesubjekti õigusi vahetult. Leiame, et tegemist on liiga kategoorilise väitega. Kuigi eelnõu ei loo iseseisvalt uut põhiregulatsiooni, muudab see siiski ABIS-sse kantavate andmete koosseisu e-residendi eID vahendi kasutamise õiguse taotleja osas ja andmete säilitamise regulatsiooni, RR kantava teabe sõnastust ja mitme valdkondliku määruse kohaldamise loogikat üleminekuperioodil. Seetõttu palume seletuskirjas täpsustada, et eelnõu mõjutab küll peamiselt rakenduskorraldust, kuid sellel on siiski andmekaitseline tähendus, kuna see täpsustab, milliseid andmeid andmekogudesse kantakse ja kuidas neid käsitletakse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144